

BIBLIOTECA
NAȚIONALĂ

A ROMÂNIEI

Importanța Geostrategică a Mării Negre și rolul istoric al teritoriilor românești în context european :

*caracteristici și trăsături
evidențiate în documente cartografice,
arhivistice și bibliofile
ale Serviciului Colecții Speciale
din Biblioteca Națională
a României*

www.bibnat.ro

IMPORTANȚA GEOSTRATEGICĂ A MĂRII NEGRE ȘI ROLUL ISTORIC AL TERITORIILOR ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXT EUROPEAN:

caracteristici și trăsături evidențiate în documente
cartografice, arhivistice și bibliofile ale Serviciului
Colecții Speciale din Biblioteca Națională a României

Expoziția virtuală realizată de Serviciul Colecții Speciale prezintă o scurtă analiză istorică a teritoriilor statelor riverane regiunii Mării Negre prin intermediul unor documente de patrimoniu: hărți, documente arhivistice, texte bibliofile.

În contextul actual, România acordă un rol important menținerii stabilității zonale și promovării strategiilor militare de întărire a securității teritoriale în spațiul danubiano-pontic. Dezvoltarea raporturilor geopolitice între țările cu teritoriu la țărmul mării, au ca obiective realizarea unui echilibru de putere prin apariția unor noi interese economice, cum sunt extragerea și utilizarea resurselor energetice, precum și rezolvarea unor complexe probleme transfrontaliere sau combaterea terorismului și a posibilelor amenințări militare.

Prin poziția sa geostrategică, Marea Neagră a avut un rol determinant în dinamica dezvoltării economico-sociale, istorice și ideologice a societății umane, datorat conexiunii naturale dintre cele două continente, Europa și Asia.

Din antichitate și până în prezent, întreaga regiune înconjurătoare a suferit permanente transformări, fiind dominată de puternice conflicte militare cu scopul cuceririi și dominației teritoriale de către Marile Puteri apărute pe parcursul veacurilor.

Denumită Pontul Euxin, Marea Neagră a devenit cunoscută de civilizația greacă antică prin întemeierea pe țărmurile sale a unor colonii, care s-au dezvoltat în timp, în puternice centre economice și comerciale. Ulterior, ele s-au transformat în cetăți strategice și orașe portuare esențiale, ca principale noduri de legătură între Vest și Est, devenind totodată puncte strategice importante, prin care au pătruns toate marile forțe militare cuceritoare: Imperiul Persan, Imperiul Roman, Imperiul Mongol, Imperiul Otoman și Imperiul Rus.

În Evul Mediu, perioada secolelor XIII-XVIII, zona maritimă a reprezentat principala rută a comerțului internațional, în special prin folosirea căilor de navigație ce o legau cu Marea Mediterană prin strâmțurile Bosfor și Dardanele, contribuind substanțial la dezvoltarea economică a întregii Europe.

Prin cucerirea Constantinopolului în 1453, Imperiul Otoman a impus dominația teritorială și economică a întregului teritoriu stăpânit de Imperiul Roman de Răsărit (Bizantin) la Marea Neagră. Astfel, a transformat treptat porturile limitrofe în raiale, controlate și exploatate în folosință directă, în principal pentru susținerea și întreținerea cu bunuri materiale și forță umană a centrelor de putere, Istanbul și Curtea Sultanului. Având controlul direct asupra strâmțurilor, bazinul și spațiul limitrof al Mării Negre s-au transformat într-o zonă geografică dominată exclusiv de supremația otomană, prin anihilarea concurenței economice și militare a statelor riverane, devenite vasale, cum a fost cazul Țărilor Române, dar și cu alte potențiale forțe maritime navale, amintind statele italiene Genova și Veneția.

În secolele XVIII-XIX, a crescut tendința de expansiune teritorială a Imperiului Rus, care și-a extins granițele atât spre vest, înspre Marea Neagră, cât și spre est, în Asia, prin dese războaie purtate cu Imperiul Otoman. La încheierea tratatelor de pace, în urma înfrângerilor militare suferite, otomanii au fost obligați să cedeze de fiecare dată din posesiunile vastului imperiu. Scopul principal al puterii țariste era obținerea superiorității militare prin cucerirea pas cu pas a teritoriilor riverane Mării Negre, a strâmtorilor Bosfor și Dardanele pentru accesul la Marea Mediterană și refacerea vechiului Imperiu Bizantin, realizând astfel un imperiu dominant, extins pe trei continente: Europa, Asia și Nordul Africii.

În contextul conflictelor armate, teritoriile țărilor românești, Moldova și Țara Românească, s-au transformat în teatre de război, devenind obiectivul ocupării trupelor ruso-otomane. Prin Tratatul de Pace de la Adrianopol din 1829, Imperiul Otoman recunoștea stăpânirea Rusiei asupra Georgiei, iar prin impunerea protectoratului rus asupra celor două state românești, puterea imperială țaristă obținea accesul la Gurile Dunării.

Aflat sub presiune permanentă, Imperiul Otoman a fost nevoit să permită accesul vaselor comerciale străine prin strâmtori, înclinând astfel raportul puterilor economice în favoarea celei rusești. Cu toate acestea, principalul deziderat, de cucerire a orașului Istanbul și a celor două strâmtori maritime nu s-a concretizat, armata și flota otomană având capacitatea militară de a înfrunța ostilitățile inamice în Marea Neagră pentru menținerea statu-quo-ului teritorial, istoric și politic.

În timpul Primului Război Mondial, guvernul otoman a optat pentru susținerea Puterilor Centrale (Germania și Austro-Ungaria), iar din 1916 a deschis ostilitățile militare pe teritoriul Regatului României, odată cu intrarea acestuia în război alături de Puterile Antantei (Regatul Unit al Marii Britanii, Franța și Imperiul Rus).

În cadrul Tratatelor de Pace de la Paris din anul 1919, încheiate la Sèvres, Marile Puteri învingătoare și aliații săi au dezbătut și statutul Imperiului Otoman în relațiile sale cu statele europene, prin impunerea unui control internațional economic, financiar și militar. Vechiul Imperiu Otoman s-a diminuat teritorial prin reducerea substanțială a granițelor sale. S-a fixat “Regimul Strâmților din Marea Neagră” și s-a liberalizat regimul navigării conform normelor de drept internațional maritim prin realizarea unei zone neutre, libere de acces, fără a putea fi blocată de o eventuală forță navală agresivă.

Prin declararea în 1923 a Republicii Turcia și abolirea sultanatului, s-a ratificat Tratatul de la Lausanne din același an, prin care au fost definitive noile granițe cu Grecia și Bulgaria, iar prin Convenția de la Montreaux din 1936, la care a participat și România, s-a consolidat controlul exercitat de noul stat turc asupra celor două strâmțori, având dreptul de apărare militară a zonei în cazul declanșării unui nou război.

Pe perioada desfășurării celei de-a doua conflagrații mondiale (1939-1945), Turcia s-a declarat neutră, reușind prin intense acțiuni diplomatice să-și mențină poziția asupra strâmților.

Situate în spațiul carpato - danubiano - pontic, teritoriile românești au ocupat un loc strategic important în evoluția civilizației europene. Cu un climat favorabil și un relief caracteristic, acestea au beneficiat de o rețea hidrografică naturală având ca axă principală fluviul Dunărea, care prin numărul mare de afluenți și a gurilor de vărsare în Marea Neagră, au creat o rută naturală de navigație fluvială și maritimă, completată cu mijloace de comunicație și transport rutiere, ce reprezintă una din cele mai importante linii vectoriale economice românești.

În urma Războiului de Independență din 1877-1878, prin Tratatul de Pace de la Berlin, Marile Puteri Europene (Germania, Marea Britanie, Imperiul Austro - Ungar, Franța, Imperiul Otoman, Italia și Imperiul Rus) au hotărât revenirea vechiului teritoriu românesc al Dobrogei și Insula Șerpilor din Marea Neagră în cadrul României.

Prin recunoașterea internațională a noilor sale granițe, statul român a repurtat o biruință istorică în dezvoltarea sa economică, politică, socială, culturală. Începând prin construirea unei infrastructuri de drumuri și căi ferate, a unei rețele moderne de comunicații (poștă și telegraf) cu rolul de unificare teritorială, Regatul României ajunge să-și afirme influența pe plan internațional. Prin navigația fluvială pe Dunăre și ieșirea la Marea Neagră s-a stabilit ruta maritimă către Marea Mediterană și Oceanul Atlantic, în paralel cu modernizarea vechilor trasee istorice comerciale europene.

În prezent, cele 6 state riverane Mării Negre sunt: România, Ucraina, Federația Rusă, Georgia, Turcia și Bulgaria.

România îndeplinește rolul de menținere a securității teritoriale și a echilibrului exploatării resurselor energetice zonale prin adoptarea propriilor strategii politico-diplomatice de cooperare cu statele vecine riverane Mării Negre, concomitent cu elaborarea și dezvoltarea unor noi capacități militare de luptă și apărare proprii, sprijinite de forțe militare NATO și trupe aliate americane, ca răspuns la orice tip de amenințări sau agresiuni externe la adresa statului român sau al țărilor membre Uniunii Europene, capabile să gestioneze o situație de criză regională sau conflict armat.

Documentele prezentate în această expoziție virtuală fac parte din colecțiile de patrimoniu deținute de Serviciul Colecții Speciale din Biblioteca Națională a României, reprezentând:

- hărți istorice;
- documente de arhivă (redări manuscrise ale unor discursuri ale Regelui Carol I, afișe, etc);
- articole din tratate de pace privind statutul Mării Negre;
- fragmente din materiale bibliofile.

Expoziția urmărește să prezinte o imagine rezumativă a evoluției istorice a civilizației dezvoltate în spațiul geografic al bazinului Mării Negre și conexiunile economice și geopolitice inter-teritoriale.

1.Ortelius, Abraham (1527-1598).
Pontus Euxinus. Anvers: 1590.
Hartă, gravură colorată manual.
Cabinetul de Cartografie. Serviciul
Colecții Speciale. Biblioteca
Națională a României

Sunt punctate orașele-porturi cele mai importante din bazinul Pontului Euxin, astfel cum a fost cunoscută în antichitate Marea Neagră. Topografia hărții a fost realizată în context istoric, prezentând statele antice limitrofe, inclusiv teritoriul Daciei, cu evidențierea în detaliu a formelor de relief și a hidrografiei zonei.

Das Euxinische Meer.

Vergleichen die alte Scribenten fast alle diß Meer (oder billiger den schoß des Meers) mit einem aufgeblasnen Erpich-
schen bogen/ also daß die spann oder beßeren rechte stütz von den engen Dalen so vmb die Statt Constantinopel gelegen/ biß in seinen inner-
lichen schoß gegen den fluß Phasim in Colchide zu erntenen gebe. Dann außersals das vorgereitz Carambi baß die gange vber geladte dißes
Meers einn seinen auf und eingang/ also biß es einer rechte richtung mit sich vmbgelen. Den andern theil nemlich zur linck er setten/ so gegen Meer
nander lenger/ verglichen sie einem horn/ welches eine zweyfache trümme die oberste etwas runder die vnderste aber etwas flacher ist. Welche form
und gestalt biß vnter Taffel außserlich und Clarlich zuersehen ist. Es hat diß Meer zwey vorgereitz/ deren eins Australe/ so gegen Wirtagh ge-
legen/ mit Namen Carambis/ das ander Septentrionale/ so gegen Witternach gelegen/ welches Foras Aricis/ ein Wüßerflusß anent merck-
liche vnter vorgereitz/ so einander entgegen gegen/ nach dem sie bey jenen Dauffen und vnfünffhundert sechzig/ nehmlich Ammannius und Eustathius meiden/ von
einander getrennt/ wiewol sie 312. M. P. hien/ spricht doch Plinius oder wie Strabo verzeichnet/ es seyen nur 170. M. P. so weit ein schiff innerhalb dreien
tagen segeln kan/ gleichwol geben sie an den jenen/ so einwider von auffgang zu Nidergang/ oder von Nidergang gegen auffgang der Sonnen
schiffen/ so nahe/ daß sie dasist daß end des Meers vorhanden zu sein vermeinen/ auch barior halten/ daß das Erythräer Meer vrschieden vnt
zweyten sey. Man sie aber in die mitte deren kommen/ dann sonst jnen zu sehn das vberge/ also das ander Meer. Es sehet Strabo denn vnterschied
Witers dieses Meers auß vnfünff und zwanzig Dauffen sechzig. Polybius auß juer vnt zwanzig Dauffen. Arrianus aber nimbt diesem jall
noch jnen Dauffen ab/ und wie er künfftig se/ so erweist er auß Eratosthene/ Hecatazo/ und Prolemao. Herodotus dñt erfahrne jnen denselb schreibet/ er
als die lange dieses Meers abgemessen/ vntß beyden Euff Dauffen/ ein hundert sechzig/ die breite aber (da es abm bredesten ist) drey Dauffen/
zwei hundert/ und preisset sich höchlich biß es insonderlich schens werst se/ Es vernehmen auch Strabo und Plinius lib. 4. cap. 2. von diesem mach etwas vnt-
erschiedlicher auß jner und anderer meinung. Es haben die alten vormalß genzlich geglaubt/ daß gleich in der Zynfel Dalen anßer den feulen Her-
culis/ also auch alhie das End der Welt sey. Darumb man auch dasist durch auß nicht verhoffen ma/ und daß wegen seiner Weite/ mit im gleichen
wegen der gewöhnlich Vorkerk der Wölde/ so die grenzen und gestalten diß Meers beschreiben/ auch nach wegen großer Trahen/ so sie gegen die an-
kommende frembdingen anerkennen. Daher dan solche jnnahmen biß Meer/ bey den alten Poeten einzuflumen. Es nemlich Vergilius/ und Carullus
in graufam vnt Meer. Ouidius/ ein vnterschied breuere Meer. Lucanus/ frischig und unentschiedig. Silius/ Wüßend/ Statius embschneidig/
Witmbig. Val Flaccus ein geschicktes Meer. Manlius/ ein schreckliches großflüß und lebendes Meer. Seneca heist es vnfünffig und rauch Festus
Aulenus/ herfisch/ rausehend. Und foulet von seinen Namen/ gestalt/ und großflüß. Von dessen Natur und eingenichschafft/ wiewol Herodotus/ Strabo/
Polybius/ Plinius/ Ouidius/ und Macrobius viel schreiben/ (das ich von andern stillschweig/ her doch letzter dasselbige meines erachtens beuolier zu
stillschig beschreiben als Ammannius lib. 22. weichen/ so jemand beget/ alhier an sich mach/ wo jn mancher dreyer/ so wir auß den verfallenen schreibe-
ren dero alten Scribenten begriß und verzeichnet/ hienut ne lassen benügen. Es bezeugen auch Lucrerius/ Macrobius/ Plinius/ und Ouidius/ es sey ein
flüssig Wasser/ oder aber etwas süßler als ander/ barm/ leicht/ weiches nimmermehr zu rül/ lauff/ sonder allezeit eine weis und manier zu lauffen be-
keit/ und halt/ dauor daß diß die verschaff se/ biß es vnterweg gang in seget/ daß solche auch zu jenen geschriben/ gebened/ mich daß ich bei demselben Oui-
dio/ Marcell. Comite vnt andern gelesen. So schreibet auch Aristoteles in seinen Problematibus/ das es weicher sey als andere Meer. Arrianus in
Varis meidet auch/ das es teile Weide noch schalcher/ dings getere dan seilen/ und gar wenig. Dergleichen spricht Plutarchus in Moralibus/ es se-
ren keine Walfisch/ sonder allein dünne Meerfisch und kleine Meerfischlein. Das auch seine Thier/ so den fischen höchlich sin/ außersals die Ker-
ben und kleine Meerfischlein in diß Meer sich begißen/ spricht Plinius. Es bezeugt auch Strabo lib. 7. daß bey vnterlig stütz vnterschied jnen lauff barion ne-
men. Aber in dieser vnter Taffel suert man und vermerket/ daß die sich vnterlig stütz darin außstellen. Es liegen aber den gestalten dieses Meers große
Statt/ so eines herrlichen berüemten Namens sein/ als Byzantium die Statt Constantinopel/ von deren wir alhie nichts gemein/ in betrachtung
vnterschiedlich oben in der Taffeln Thracia nach abmessung des ortes theilweis genzlich beschreiben. Zomes/ ein Wüßer/ Thraci/ welche da vnterschied vnt
beruemet wegen der Ouidij so darin ins Vnter beschribt worden. Borythenes die auch Olibia vnt Mileropolis genent/ von welcher/ (das ich ande-
re verweise) viel bei Dione Praxi Oracione 5. gefunden wurd. Dioclorias/ so auch Sebastopolis/ von den Jurechen der jener berber Helene/
Caloris vnt Pollucis erbenet/ so man den fabulen glaubt. Diese Statt ist vormalß dermaßen beruemet gewesen/ als Plinius auß Timotheus er-
weist/ das auch bey hundert Nationen vnt Wölde/ von verschiedenen sprachen baldt/ so jogen/ und nachmals der lauff jn gewerhehandl von hundert
vnt dreyßig Königlich Dolmetschern dasist geschrieben worden. Endt noch vnt andere wenig beruemet Statt/ als Pharnacea/ Amisus/ Sinope/
Heraclia/ vnt gegen vber der Statt Constantinopel/ dauon wir anfangen/ die freye Statt Galcedon. Es seßten die Wölde/ Thracie die grenzen
biß Meers gegen auffgang der Sonnen. Die Wölde/ Afia/ als die Ombrien/ Galater/ vnt Cappadocier/ benomen die gegen Wirtagh gelegene
argenen. Die Wölde/ aber zwischen diesem Meer und dem berg Caucasus/ Colchi genent/ bestien das geladte nach auffgang der Sonnen. Das j-
nie aber/ so gegen Witternach sich neiget/ benomen ins gemein die Wölde/ so wol Europ auß Afia/ Samarcie/ auch die Syrtis/ so von vielen
Wüßeren vnterschieden/ vnt denen welche von jnen jnen Namen füren/ Sinus Turcolysch/ vnt deren halbe Insul Chersonesus/ so allenthal-
ben bei nahe mit wasser vmbgeben/ welche Insul mit ihrem jnnamen Scythia vnt Taurica benent wurd. Diese Insul nennet Appianus Ponti-
can/ welches/ spricht Plinius hien/ vormalß von dem Meer etwas vmbgeben gewesen. Es wurde diese Insul wegen ihrer gestalt und großt mit der Land-
schafft Peloponneso in Grecia verglichen. Ihre Landtschafft gegen diß Wüßerflusß ist rauch/ bergich/ vnt darin großt Plagratzen von den Wüßer-
nechtigen Wüßerwinden ergrafen. Beynake der Statt Thoodosia/ da eine fließende oder mercklich st/ welche/ hundert schiff dasist außserlich be-
quemlich ist zu empfangen/ ist sie feuchter an adern. Es schreibet Athenæus/ daß dasist nachstsin Wüßer/ noch alhie also süß/ das man sie auch rothe ef-
fe. So hat auch Strabo von anderer Tradition schriftlich verzeichnet/ das diese Insul Chersonesus/ eine Landtschafft so in der engen zwischen jenen
Meeren gelegen/ vnt vnterschieden und sechzig sechzig/ bezeugt/ zugehen ist. Es ist auch in dieser Insul der berg Berofus/ auß welchem/ ne Plinius
bezeugt/ stünd der brunnen/ welche ohne einigen schmerzen/ auch ohne einiche Arzney ben doch bringen. Phlarchus in Tanai hien meubung des Salz
dieser seer/ welches die Einwohnere/ auch ein jernflüßigen weisß Halinda genant/ außdruck/ dann man sie sich salben vnt ermenen/ so etlei-
de sie die seer ohne einigen verdor. Derselb meidet auch von einem frau Physza genant/ welches bei einer hülen diß miternedigen Wüßers Boreu
recht/ welches so es die Stiefsöhne bei sich haben/ werden sie von den Stiefsümmern nichts vntillich erlauben. Diß frau ist fallt/ dann der schnee/ so
baldt aber die fließmünder hindersichflut vnt nachschlunnen gebrauchen/ gibt es frey flammen von sich/ daher sie dan auß forcht gegenwertigen gefahr
solches vermeiden. Und foulet von dieser Insul Chersoneso. Welche num in den fabulen und arichten der Poeten/ so in diesem Meer dienlich vnt ge-
hören/ lufft vnt begiße haben/ die seilen Medeam Seneca/ vnt Iphigamien Euripidis/ samt ander alte Scribenten vnterschieden der schiffen vnt geüde-
ren molien. Es und jnnut aber auß diesem Meer faetel/ weil ich diß auß Iosepho Antiquit. 9. cap. 1. Ninu seien. Das nemlich der Prophet Jonas
dasist bei einer trümme oder buß des Meers in Cilicia von einem Walfisch verschlungen/ und am dritten bald lebendig vnt vntuerlet in diß Ery-
thräer Meer widerum außgespien se/ Ob dem also/ laß ich den Autorn darüber streiten. Von der See Mxotioe/ so jemand weiter zu wissen beget/
der seie neben anderen Wüßerflüssen Polybium 4. vnt Aristotelem Meteorolog. 1. am 18. vnt 2. am anfang. Themilius Euphrada schreibet/
das deren lange auß sechs Dauffen sechzig sich erstreckt.

Imaginea reprezintă verso-ul hărții "Pontus Euxinus" fiind prezentată monografia regiunii limitrofe bazinului Mării Negre. Textul este scris în limba germană și începe cu o istorie mitologică din Grecia Antică, amintind de timpurile străvechi ale Eroilor prin legenda lui Jason și a "Lânii de Aur". Urmează o descriere geografică aparținând marilor scriitori clasici ai antichității.

2. Ortelius, Abraham (1527-1598). Das Eurinische Meer=[Pontus Euxinus].
În: "Theatrum Orbis Terrarum". Anvers: 1590.
Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale.
Biblioteca Națională a României

Harta redă topografia Pontului Euxin în timpul Imperiului Roman, prin evidențierea Peninsulei Crimeea și a orașului antic Chersonèse Taurique, una din coloniile grecești întemeiate în sec. V î.H. Ulterior, cetatea s-a constituit în Regat, care se întindea spre actuala strâmtoare Kerch, stăpânind teritorii din Taurida, și a cunoscut o extindere a puterii sale până în sec. XIV d.H.

În prezent, ruinele cetății se află pe teritoriul Ucrainei, unde se desfășoară importante cercetări arheologice. De asemenea, este prezentată întinderea teritorială a Daciei până la țărmul mării.

3. Tardieu, Pierre Alexandre (1756-1844). Empire Romain. Hartă în: "Atlas pour servir a L'Histoire Ancienne, Romaine et du Bas-Empire", M. le Comte de Ségur. Paris: Librairie-Éditeur Alexis Eymery, 1827, pl. 6. Gravură alb-negru. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

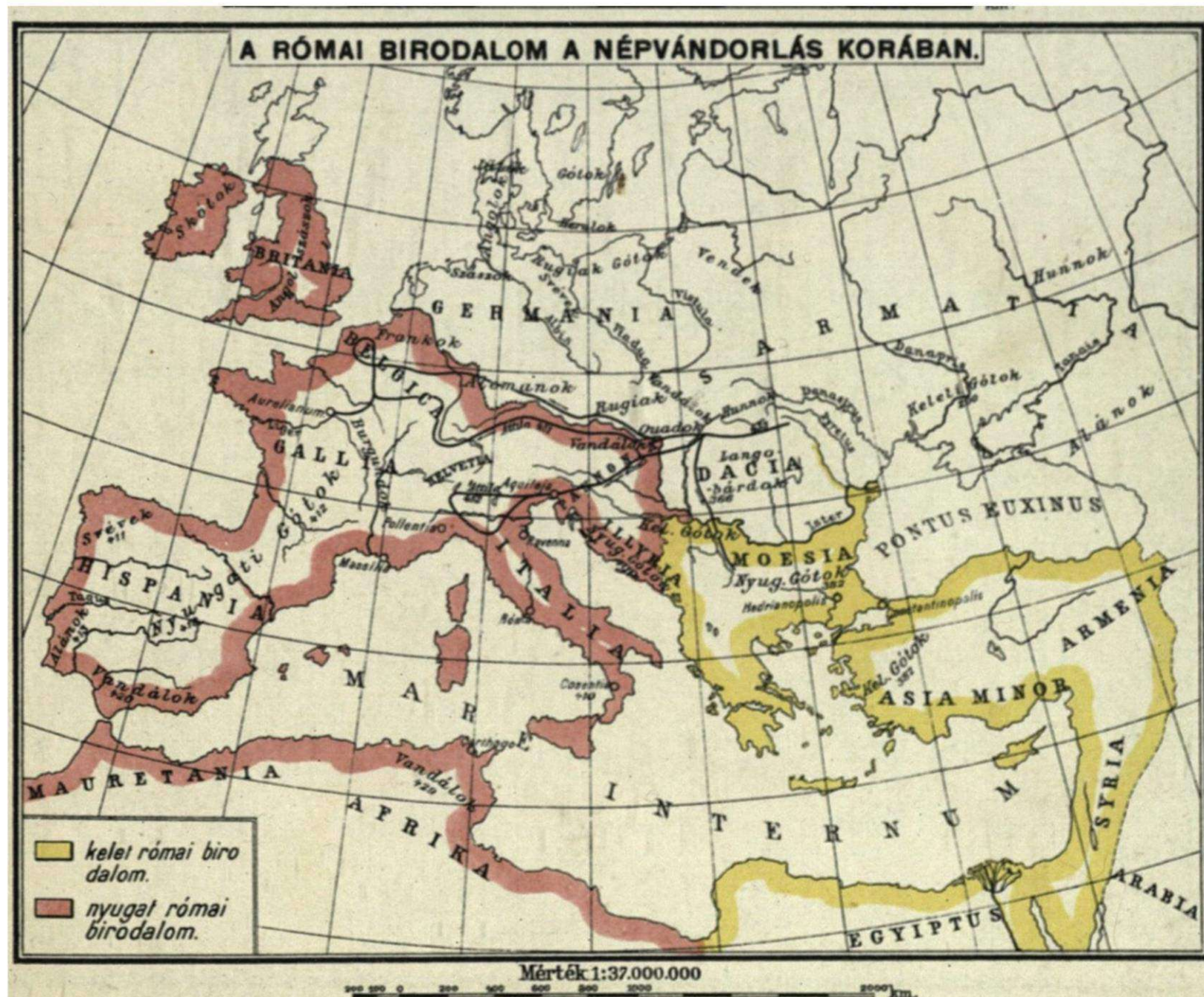
Harta este o revizuire realizată după marele istoric german Theodor Mommsen (1817-1903). În roșu este marcată întinderea geografică a Imperiului Roman, evidențiindu-se extinderea teritorială a Daciei.

Orașele riverane Pontului Euxin (Mării Negre) evidențiate pe hartă reprezintă cetățile geto-dace Tomis și Tyras, ultima fiind situată la gurile de vărsare ale Nistrului. Aceasta a fost cucerită de Burebista, apoi preluată și întărită de Imperiul Roman, prin integrarea sa în provincia Moesia Inferior. Vestigiile arheologice ale cetății antice Tyras se găsesc în cadrul fortăreței medievale Cetatea Albă, aflată pe teritoriul Ucrainei.

4. Pătrășcanu, Dumitru D. (1872-1937). Imperiul Roman : [secolele I-IV d.H.]. Hartă în: "Istoria Veche pentru clasa a IV-a", Edit. Luceafărul, [1906]. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

5. Kogutowicz, Karoly (1886-1948). A Római Birodalom a Népvándorlás Korában. Hartă în: "Atlasz a magyar történelem tanításához", vol. 1. Budapest: Kiadja a Magyar Földrajzi Intézet R-T, 1913. Litografie color. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

În timpul marilor migrații germanice, începând cu secolul al IV-lea d.H., Imperiul Roman s-a divizat, rezultând Imperiul Roman de Apus și Imperiul Roman de Răsărit. Cu linie galbenă este marcată întinderea teritorială a Imperiului Bizantin, care stăpânea toată zona de sud-vest a Pontului Euxin, inclusiv teritoriul actual al Dobrogei, împreună cu toată Provincia Moesia până la orașul-capitală, Constantinopol, exercitând propria dominație și influență până în 1453 când este cucerit și ocupat de Imperiul Otoman, condus de Mahomed al II-lea.

PARTE ORIENTALE DELL'IMPERO ROMANO OSSIA DEL MONDO NOTO AGLI ANTICHI

Longitudine del Meridiano dell'Isola del Ferro

6. Anville, Jean Baptiste Bourguignon d' (1697-1782). Parte Orientale dell 'Impero Romano ossia dell Mondo Noto Agli Antichi. Hartă în: "Atlante di Geografia Universale", Carlo Antonio Barbiellini, [Milan]: [1806]. Gravură pe metal, colorată manual. Cabinet Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Geograful francez D'Anville a fost recunoscut pentru minuțiozitatea și exactitatea topografică cu care a realizat hărțile. Zona Mării Negre este redată ca parte integrantă a Imperiului Roman de Răsărit prin identificarea suprafețelor aparținând vechilor state antice riverane cu "Ponto Eusino": Dacia, Misia, Tracia, Bitinia, Paflagonia (situată la sud-est, în partea centrală a Anatoliei, provincie grecească ce a fost asimilată de Imperiul Roman), Ponto, Colchidia, Meotia, Yazyges et Bazilie (zonă autonomă ecleziastică bizantină), Tyrigete. Pentru o mai bună evidențiere, granițele au fost conturate manual în culori distincte.

7. Sanson, Nicolas (1600-1667).
Romani Imperii qua Oriens est
descriptio geographica. [Paris]: 1679.
Hartă, gravură pe metal, colorată
manual. Cabinetul de Cartografie.
Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca
Națională a României

Întinderea teritorială a
Imperiul Roman de
Răsărit este
cartografiată în detaliu,
distingându-se
numeroase localități și
zone geografice
aferente Pontului Euxin.

Cartușul este decorat alegoric cu reprezentarea grafică a "prințesei Europa" din mitologia Greciei Antice, de la care provine denumirea continentului. Orașele-porturi cele mai importante au fost reprezentate topografic printr-o imagine ilustrativă sub formă de castel sau turlă de biserică. Se observă densitatea mare a așezărilor și populației din jurul bazinului Mării Negre, denumită de negustorii și navigatorii venețieni "Mare Magiore". Harta istorică se distinge printr-o descriere topografică inovatoare a întregului continent, reprezentând configurația teritorială de până la prăbușirea Imperiului Bizantin în 1453 și începutul cuceririlor otomane.

Harta fizică și politico-administrativă realizată de Nicolas Sanson, la cererea lui , Ludovic al XIV-lea (1643-1715), în calitate sa de cartograf al regelui Franței. A fost întocmită la cererea acestuia, cu scopul de a prezenta evoluțiile militare și cuceririle otomane din Europa și din întreaga zonă mediteraneană, în contextul conflictelor directe dintre Imperiul Otoman și Liga Sfântă din perioada 1684-1699. Sunt menționate denumirile Mării Negre cunoscute de-a lungul diferitelor perioade istorice. De asemenea, se evidențiază provinciile otomane și toate statele riverane Mării Negre, inclusiv Țările Române.

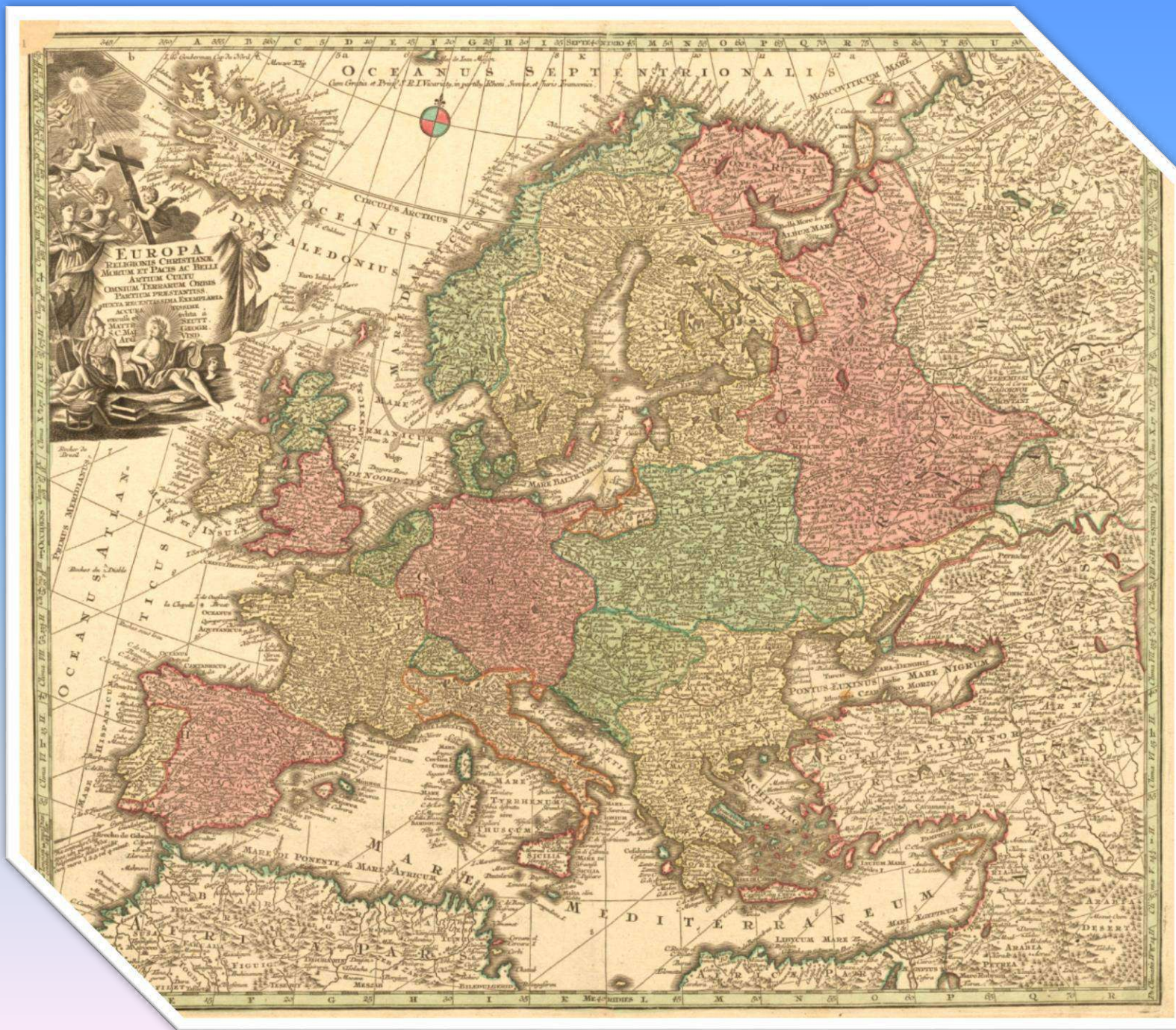

9. Sanson, Nicolas (1600-1667). Etats de L'Empire du Grand Seigneur des Turcs. [Paris]: Hubert Jaillot, [1708]. Hartă, gravură pe metal, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Lucrarea prezintă topografic
întinderea teritorială a
Ucrainei și statele vecine din
nord-vestul Mării Negre,
independente sau autonome
față de Imperiul Otoman în
sec. XVII.

10. Homann, Johann Baptist (1664-1724).
Ukrania que et Terra Cosaccorum: cum vicinis
Walachia, Moldavia, Minoris que Tartaria,
Provinciis. Nürnberg: Homann Verlag, [1716].
Hartă, gravură pe metal, colorată manual.
Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții
Speciale. Biblioteca Națională a României.

11. Seutter, Matthäus (1678-1757). Europa : religionis christianae, morum et pacis ac belli artium cultu omnium Terrarum Orbis Partium praestantis. Augsburg: [1730]. Hartă, gravură în cupru, colorată manual.

Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Harta Europei realizată de Seutter este una din cele mai complexe realizări topografice din sec. XVIII.

Începând cu sec. XVIII s-au amplificat antagonismele economice și militare între Imperiul Otoman și Imperiul Rus pentru stăpânirea teritoriilor riverane Mării Negre, transformându-se în dese conflicte militare terestre și navale directe. Puterea otomană pierde teritorial în favoarea noii forțe imperiale rusești, în special în zona limitrofă de nord-vest.

Harta reprezintă în culori diferite statele și teritoriile riverane "Mer Noire", (denumirea din limba franceză), întreaga regiune fiind redată cu claritate prin folosirea unei cartografieri amănunțite.

12. Delisle, Guillaume (1675-1726). Nouvelle Carte de la Petite Tartarie et la Mer Noire, montrant les Frontieres de l'Impératrice de Russie et de L'Empereur des Turcs, tant en Europe qu'en Asie. Amsterdam: Reiner Ottens & Joshua, [1730]. Gravură în cupru, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Se evidențiază poziția geografică a țărilor riverane Mării Negre de la începutul sec. XVIII. Cartușul cu titlul hărții este înconjurat de o scenă ilustrativă alegorică, înfățișând populația de origine tătară din Peninsula Crimeea și activitățile sale economice: creșterea, domesticirea și potcovirea cailor fiind îndeletniciri specifice stepelor asiatică. Imperiul Otoman reușește cu eforturi militare considerabile să-și mențină pozițiile în bazinul Mării Negre, în timp ce Imperiul Rus este nevoit să-și înceteze temporar tendințele expansioniste.

13. Seutter, Matthäus (1678-1757). Nova et accurata Tartariae Europae seu Minoris et im Specie Crimeae. Augsburg: [1740]. Hartă, gravură în cupru, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Harta militară prezintă conflictele navale între flotele rusă și otomană pentru dominația zonei de nord a Mării Negre, prin ocuparea de către forțele imperiale rusești a Peninsulei Crimeea și riposta Imperiului Otoman, acțiuni militare desfășurate în timpul Războiului Ruso-Turc din 1735-1739.

14. Baratti, Antonio (1724-1787). Nuova Carta Geografica: per servire alla Storia della Guerra Presente tra la Russia e la Porta le Armate, Paris: 1770. Gravură pe metal alb-negru. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

15. Bonne, Rigobert (1727-1795). L'Europe. Hartă în: "Atlas de Toutes les Parties Connues du Globe Terrestre[...]. Paris: [1780], f. 3. Gravură în cupru, alb-negru. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Prin editarea atlasului, Rigobert Bonne, cartograf al Marinei Franceze, recunoscut prin minuțiozitatea reprezentărilor cartografice, a încercat să-și aducă contribuția la impulsionarea dezvoltării comerțului maritim al marilor companii europene cu Indiile Orientale. Utilizând o reprezentare topografică inovatoare în delimitarea teritoriului Imperiului Otoman, printr-un nou calcul al longitudinilor, a reușit să amplaseze noi localități și să traseze drumurile comerciale din zona geografică a Mării Negre. În același timp, a realizat o nouă poziționare cartografică a orașului Constantinopol și împrejurimi, prin alinierea acestuia cu orașul Trabzon. Prin hărțile create, a realizat o nouă concepție cartografică asupra statelor europene care au fost considerate componente teritoriale aparținând întregului mapamond. Hărțile au fost realizate în urma unor temeinice cercetări istorice, filosofice și politice privind țările și zonele geografice cunoscute la acea dată.

16. Elwe, Jan Barend (1777-1815). Nouvelle Carte de la Petite Tartarie ou Taurie : montrant les Frontieres de L'Imperatrice de Russie et L'Empereur des Turcs, tant en Europe qu'en ASIE. Amsterdam: chez Elwe & Langeveld, 1787. Gravură pe metal, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Războiul Ruso-Otoman din 1768-1774, încheiat prin Pacea de la Kuciuk-Kainargi din 1774, a impus reconfigurarea noilor granițe între cele două imperii și a statelor dominate de acestea, Imperiul Otoman fiind obligat să cedeze posesiuni teritoriale din nordul Mării Negre în favoarea Imperiului Rus și să-și reducă influența economică și politică asupra zonei. Hanatul Crimeii și-a declarat independența, dar întreaga peninsulă a fost anexată discreționar de forța imperială rusă în 1783, totodată, crescând și tendințele expansioniste ale acesteia asupra țărilor române, Moldova și Valahia, în special în zona gurilor Dunării.

17. Lange, Johann Elias (?-1804). Neue Karte von den gegenwärtigen Kriegs-Schauplatze zwischen den Kayserlich-Königl[iche] oder Österreichischen, Russisch Käyserl[ich] und Türkischen Arméen [...]. [Leipzig]: 1788. Gravură în cupru, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Harta reprezintă configurarea militară a luptelor navale de la Kinburn din Marea Neagră, în conflictele dintre flotele otomane și ruse desfășurate în timpul Războiului Ruso-Austro-Turc din 1787-1792.

Semnarea Tratatului de Pace de la Iași din ianuarie 1792 a reprezentat o nouă înfrângere pentru Imperiul Otoman prin recunoașterea oficială a anexării Hanatului Crimeii de către Imperiul Rus. Zona dintre Nistru și Nipru (teritoriul aflat în sud-vestul Ucrainei), împreună cu zona maritimă aferentă, au reprezentat noua frontieră ruso-otomană în Europa.

18. Blondeau, Jacques (1655-1698).
Turquie D'Europe. Hartă în: "Atlas Universel
: pour la Géographie de Guthrie". Paris:
Hyacinthe Langlois Librairie, [1799].
Gravură pe metal, colorată manual.
Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții
Speciale. Biblioteca Națională a României

Se observă evoluția creșterii
și descreșterii puterii
Imperiului Otoman în bazinul
Mării Negre în secolele XV-
XVIII.

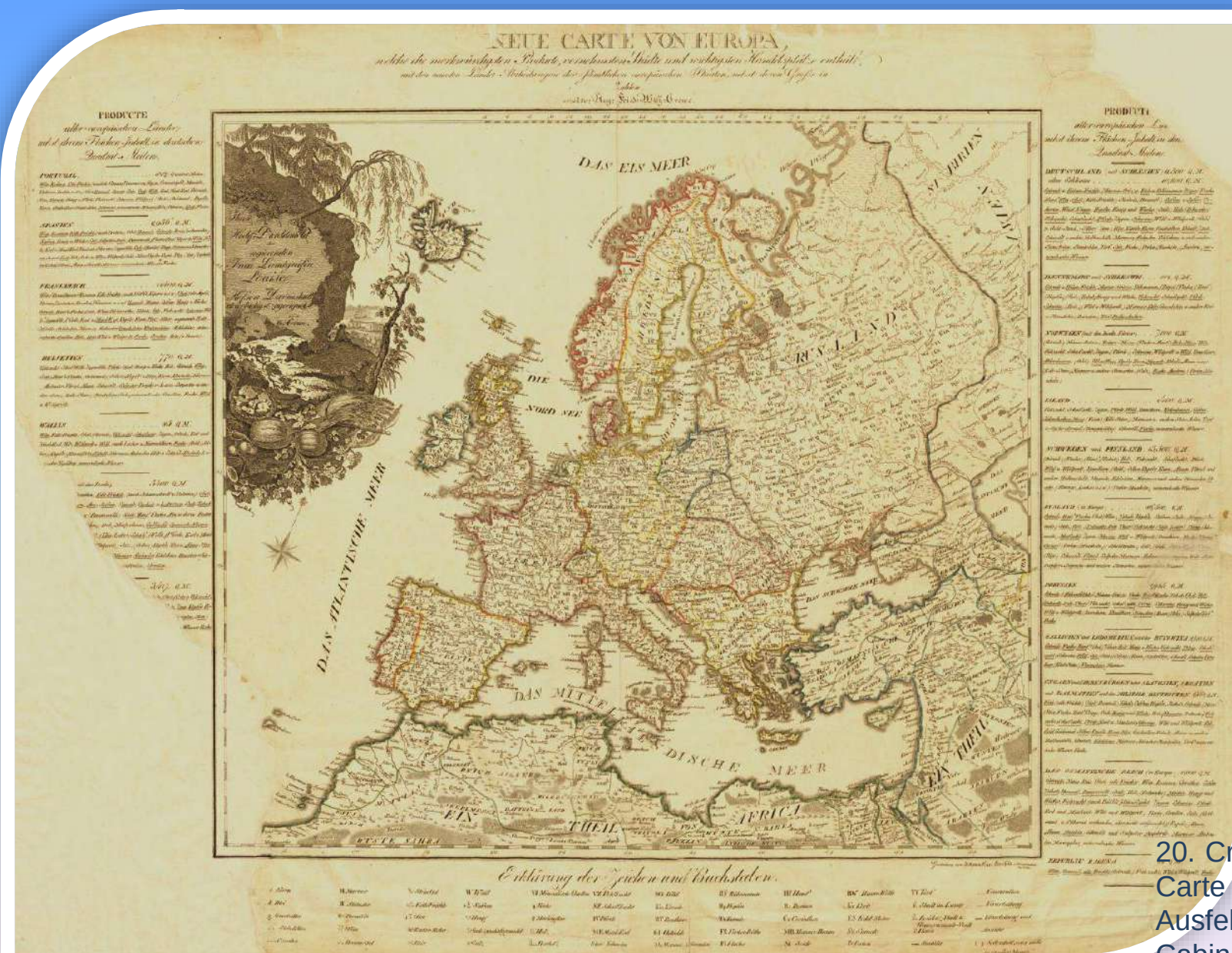
19. Götze, Johann August Ferdinand (1773-1819). Charte von Schwarzen Meeres. Weimar: Verlag des Industrie-Comptoirs, 1800. Gravură pe metal, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Se remarcă desemnarea titulaturii de "Marea Neagră" folosit în Moldova și Walachia, alături de denumirea în alte limbi, prin care se marchează importanța spațiului geografic românesc la sfârșitul secolului XVIII.

Lucrarea este considerată una din primele hărți de geografie economică a Europei de la sfârșitul secolului XVIII.

În Legendă sunt prezentate produse de export-import comercializate în principalele orașe și porturi, inclusiv pentru cele din jurul Mării Negre. Pentru o mai bună vizibilitate, rutele de transport ale mărfurilor și granițele dintre state au fost trasate distinctiv, în culori diferite.

20. Crome, August Friedrich Wilhelm (1782-1851). Neue Carte von Europa. Gotha: Gestothen Johann Karl Ausfeld, [1804]. Gravură pe metal, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

ESSAI HISTORIQUE

SUR

LE COMMERCE ET LA NAVIGATION

DE

LA MER-NOIRE,

OU

VOYAGE et entreprises pour établir des rapports commerciaux et maritimes entre les ports de la Mer-Noire et ceux de la Méditerranée :

OUVRAGE enrichi d'une carte où se trouvent tracées, 1°. la navigation intérieure d'une grande partie de la Russie européenne et celle de l'ancienne Pologne ; 2°. le tableau de l'Europe, servant à indiquer les routes que suit le commerce de Russie par la mer Baltique et la Mer-Noire pour les ports de la Méditerranée ; 3°. le plan des cataractes du Niéper.

A PARIS,

CHEZ H. AGASSE, IMPRIMEUR-LIBRAIRE,
RUE DES POITEVINS, n°. 18.

AN XIII. — (1805.)

AVERTISSEMENT.

AVANT le traité de Kaïnardgy, conclu le 21 juillet 1774, entre la Turquie et la Russie, les ports de la Mer-Noire n'avaient de rapports de commerce qu'avec Constantinople et l'Archipel. La plupart des côtes de cette mer appartenaient au grand-seigneur, et les autres au khan de Crimée. Les vaisseaux ottomans pouvaient seuls les fréquenter, et naviguer dans la Mer-Noire et dans la mer d'Azow.

Le commerce des ports de ces deux mers consistait en denrées de toute espèce, nécessaires à l'approvisionnement de Constantinople. Cette capitale leur fournissait en échange diverses marchandises propres à leur consommation ; mais comme la valeur de ces objets était très-inférieure à celle des importations, l'excédent était payé en espèces.

Ce commerce subsiste toujours. Un autre plus important s'est ouvert pour ces contrées depuis le traité de Kaïnardgy.

(vij)

La Russie ayant obtenu de la Porte, par ce traité, la liberté de naviguer dans la Mer-Noire, concession à laquelle l'Autriche, ensuite la France et plusieurs autres puissances après elle, ont successivement participé, des relations commerciales et maritimes se sont établies entre les ports de la Mer-Noire et ceux de la Méditerranée. Ils font aujourd'hui un échange respectif de leurs productions naturelles et d'industrie. Celles de la Russie et de la Pologne s'exportent directement de la Mer-Noire à la Méditerranée par le canal de Constantinople, et trouvent un écoulement facile et avantageux par cette nouvelle route.

J'ai eu le bonheur de la frayer à l'industrie de mes compatriotes. J'y ai été puissamment aidé par le gouvernement ; il me fit partir de Constantinople en 1781, et voyager dans la Crimée, la Russie et la Pologne. Je ne pus toutefois commencer mes entreprises qu'en 1783.

L'extension qu'a acquise le commerce de la Mer-Noire dans l'espace de vingt

(vij)

ans est telle qu'il a employé en 1803, neuf cents bâtimens de diverses nations. Cette époque est d'autant plus remarquable, qu'elle a eu lieu une année après la conclusion du traité par lequel SA MAJESTÉ L'EMPEREUR NAPOLEON a fait accorder aux navires français l'entrée de la Mer-Noire.

Mais on assure qu'au lieu de donner des bénéfices, ce commerce a occasionné des pertes à la plupart des propriétaires de ces navires et de leurs cargaisons ; et comme les négocians qui voudraient l'entreprendre encore seraient peut-être exposés au même sort par le défaut de notions mercantiles et nautiques sur cette partie peu connue jusqu'à présent, j'ai cru utile de rassembler en corps d'ouvrage celles que j'ai recueillies pendant mon voyage en Russie et en Pologne, et durant le cours de mes entreprises dans les ports et dans les provinces du midi de ces deux États.

J'ai joint au tableau succinct de mes opérations, celui des principaux événe-

(viij)

mens historiques qui intéressent ce nouveau commerce, un recueil d'observations sur la navigation de la Mer-Noire, et une carte topographique indiquant les différentes voies que suit le commerce de Russie, par terre, par les fleuves et par mer, au nord et au midi de cet Empire.

J'ai en outre le projet de faire un jour la carte marine de la mer, je tâcherai de la rendre toutes celles connues.

Si ces diverses notes que j'offre de mes travaux que utilité aux navigateurs, au premier voyage, aux premiers essais, l'ouvrage sera rempli.

(5)

CHAPITRE PREMIER.

Description du commerce de la Mer-Noire en 1774, époque où la liberté de naviguer a été accordée à la Russie par la Porte-Ottomane.

PENDANT trois cents ans, c'est-à-dire, depuis la conquête de Caffa par les Turcs en 1476, jusques au traité de Kainardgy en 1774, seuls ils ont navigué et commercé dans la Mer-Noire : ils en usaient comme de leur propre domaine, et c'était avec fondement, puisque tous les pays limitrophes leur appartenaient.

Au nord c'était la Crimée, les côtes de la petite Tartarie, sur la mer d'Azow; à l'est, celles du Couban, sur la même mer; la Circassie, l'Abaza, la Mingrelie, la côte des Lazes ou de Trébisonde; au sud, l'Asie mineure, connue aujourd'hui sous le nom de *Natolie*, et à l'ouest la Romélie, la Bulgarie, le Dobrudzié, la Valachie, la Moldavie et la Bessarabie.

Ces différentes provinces fournissaient à Constantinople la plupart des denrées néces-

(6)

saires à la consommation de ses habitans. Dans les saisons navigables, la Mer-Noire était couverte d'une quantité prodigieuse de grandes et de petites embarcations : les petites en formaient le plus grand nombre. Ces bâtimens importaient à Constantinople :

De la Crimée, par les ports de Kerch, Caffa, Baluklava, Bactheseraï, Ghenslevé, autrement Kosalow, beaucoup de laine, de cuirs secs et salés, de cire, de peaux de lièvres, de beurre, de miel, de caviar, de sel, d'orge, de blé, etc.

Des pays situés au nord de la mer d'Azow, par le port qui a donné son nom à cette mer et par celui de Taganrok, beaucoup de productions du crû de la Russie, telles que fer, toiles, chanvre, caviar, cordages, pelletteries, suif, blé, etc.

De la Circassie, par le port de Taman, de la laine, des cuirs salés, du caviar, du miel, de la cire, des pelletteries, des peaux de moutons, et divers articles à l'usage particulier des Turcs.

De l'Abaza et de la Mingrelie, du bois de construction, de la cire, du miel et une grande quantité de bois de buis.

De la côte des Lazes ou de Trébisonde, par les ports de Rizé, Trébisonde, Kiresoum,

(7)

Cerisonte, des toiles de lin, du fil de lin, de la cire, du chanvre, des cuirs de bœufs et de buffles, des fruits secs, un peu de soie et une grande quantité de cuivre.

De la Natolie, par les ports d'Ounia, Guenzé, Sinope, Eneboli ou Amasreh, du chanvre, du fil de lin, des cuirs de bœufs et de buffles, des fruits secs, du goudron, toutes sortes de bois de charpente et de construction en quantité, notamment des matières pour les vaisseaux de ligne.

De la Romélie, de la Bulgarie et du Dobrudzie, par les ports de Varna, de Bourgaz, de Roudsjouk et de Galaz, des blés, du riz, de la cire, du miel, des cuirs de bœufs et de buffles, du suif, du tabac, du fer, des peaux de lièvres, et des graines jaunes pour la teinture.

De la Valachie, par Guiorghow et Roudsjouk, situés sur le Danube, de la cire, du miel, des cuirs, de la laine, du beurre, du suif, du chanvre, du tabac, des peaux de lièvres et des grains de toute espèce.

De la Moldavie, par Galaz, situé sur le Danube, les mêmes articles que de la Valachie, et en outre des mûres, des bois de construction et du goudron.

De la Bessarabie, nommée à présent le Bud-

La sfârșitul secolului XVIII, porturile rusești de la Marea Neagră s-au dezvoltat puternic din punct de vedere economic și teritorial. Comerțul a căpătat o importanță deosebită pentru Imperiul Rus în relațiile cu Imperiul Otoman pentru dominația economică a întregii zone riverane prin impunerea unei taxe de intrare și ieșire a mărfurilor aduse pe cale maritimă tuturor negustorilor străini care tranzitau regiunea.

jiak, par les ports d'Akkerman et d'Oczakow, de la laine, des cuirs de bœufs et de chevaux, des peaux de chagrin, de la cire, du miel et des blés en très-grande quantité.

Telles sont les denrées qui arrivaient à Constantinople des différens ports de la Mer-Noire et de la mer d'Azow. Les marchands et les navigateurs qui exploitaient ce commerce, exportaient de la capitale toutes sortes de marchandises propres à la consommation des différens peuples qui avoisinaient les côtes de ces deux mers, et à proportion des besoins de chacun d'eux. Les unes consistaient en productions territoriales et d'industrie de l'empire ottoman, les autres en objets provenant du sol et des manufactures de France, d'Italie, d'Angleterre, de Hollande, d'Allemagne et d'autres États.

La balance de ce commerce était en faveur des pays situés sur la Mer-Noire. Ils retiraient de Constantinople le solde en monnaie du grand-seigneur et en espèces étrangères.

Depuis 1774, époque du traité de Kaïnardgy, jusques en 1781, qui fut celui de Constantinople, le commerce s'étendit dans ces deux mers et par l'extension par l'importation des denrées de la Russie

grand débouché de celles de l'Archipel, particulièrement en vins et fruits frais et secs; extension qui résulta des relations directes qui s'établirent entre les ports de Taganrok et de Cherson, notamment avec le premier. Un très-petit nombre de navires russes avait participé jusques-là à ce nouveau commerce. Il se faisait presque tout sous le pavillon ottoman.

CHAPITRE LII.

ÉTAT des droits que paient aux douanes des ports de Russie sur la Mer-Noire, d'après le tarif de 1797, les marchandises suivantes, qui sont importées dans ces ports en plus grande quantité que d'autres.

Amandes	R ^s . — 80	cop. le poud.
Anchois	5	par livre.
Café des îles	3.20	par poud.
Capres	1. "	par poud.
Drap fin	30	par archine.
Fromage de Gruyère ou de Hollande	6	par poud.
Huile d'olive	60	par poud.
Liqueurs	30. "	par ancre.
Sirops de toute espèce	2.40	par poud.
Sucre terré	30	par poud.
Sucre raffiné en pains	2.40	par poud.
Taffetas de Lyon	3. "	par livre.
Vin de Bourgogne	50	la bouteille.
Vin de Champagne	60	la bouteille.
Vin muscat ordinaire	15. "	l'oxfod.
Vin blanc et rouge ordinaire	15. "	l'oxfod.

ÉTAT des droits que paient aux douanes des ports de Russie sur la Mer-Noire, d'après le tarif de 1797, les productions russes ci-après, qui s'exportent de ces ports en plus fortes quantités que d'autres.

Blé.	R ^s . — 10	cop. par chetvert.
Bœuf salé.	5	par poud.
Bois de construction.	{ Il faut absolument consulter le tarif,	
Cire	1.20	cop. par poud.
Chanvre 1 ^{re} . sorte.	1.80	{ par berkowitz.
2 ^e . sorte.	1.40	
3 ^e . sorte.	1. "	
Crin	50	par berkowitz.
Cuir youffts	90	par poud.
Fer.	40	par berkowitz.
Fourrures.	{ Il faut absolument consulter le tarif.	
Laine noire.	4	cop. par poud.
Mâts.	{ Il faut absolument consulter le tarif.	
Nattes	12	cop. l'une.
Peaux de lièvres	17.50	par mille peaux.
Suif	4. "	par berkowitz.
Soie de porc	48	par poud.
Tabac	3	par poud.
Toiles à voiles	{ Il faut absolument consulter le tarif.	

33. Barbié du Bogage, Jean Denis (1760-1825). Carte de la Navigation Interieure d'une grande partie de la Russie Européene et de L'Ancienne Pologne. În: "Essai Historique sur le Commerce et la Navigation de la Mer-Noire [...]". Paris: chez H. Agasse, Imprimeur-Libraire, 1805. Anexă. Cabinetul de Bibliofilie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

J. D. Barbié du Bogage, geograf al Ministerului Afacerilor Externe al Franței a cartografiat principalele rute comerciale ale noilor teritorii europene cucerite de Imperiul Rus spre Marea Neagră. Se observă reprezentarea distinctă prin poziția geografică strategică și statutul autonom a celor două țări române, "Moldova și Valahia", deși se aflau sub dominația Imperiului Otoman. Teritoriul dintre Prut și Nistru, aparținând Moldovei, denumit "Bessarabie" era clar delimitat, atrăgând atenția asupra tendințelor expansioniste rusești în spațiul geografic al Mării Negre. Prin Tratatul de la București din 1812, încheiat în urma Războiului Ruso-Turc din 1806-1812, Basarabia a fost cedată discreționar de Imperiul Otoman către Imperiul Rus.

Pe hartă sunt prezentate principalele puncte de acces românești, Chilia, brațul navigabil al Dunării și cetatea Ackerman (Cetatea Albă). Orașul Galați, port fluvial la Dunăre, important punct comercial și strategic de acces spre Marea Neagră a fost ținta deselor conflicte între forțele militare otomane și rusești de la sfârșitul secolului XVIII, suferind permanente pagube umane și materiale.

34. Brué, Adrien-Hubert (1786-1832). Carte Encyprotype de L'Europe. Paris: Desray & Goujou, 1816. Gravură, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Hubert Brué, cunoscut cartograf francez, a trasat cu precizie și în detaliu frontierele statelor Europei la sfârșitul Războaielor Napoleoniene. Teritoriile din jurul Mării Negre au continuat să fie dominate de cele două mari puteri, Imperiul Rus și Imperiul Otoman.

În perioada Războaielor Ruso-Austro-Turce teritoriile românești s-au aflat sub influență sau dominate direct de către cele trei mari imperii, transformându-se deseori în câmpuri de luptă a confruntărilor militare dintre acestea.

35. Delamarche, Félix (1779-1835). Carte de L'Empire Ottoman et de la Grèce Moderne. În: "Atlas de la Géographie : ancienne, du moyen-âge et moderne". Paris: chez Delamarche, 1837, f. 16. Gravură, colorată manual. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

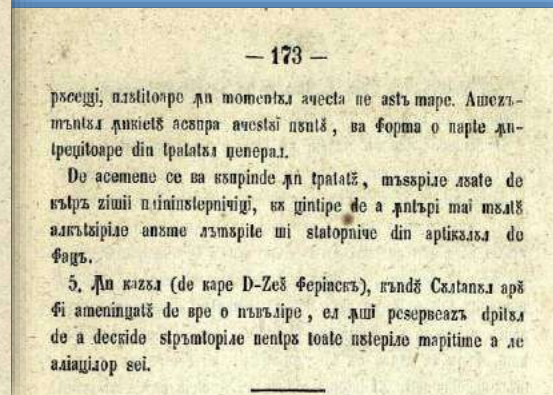
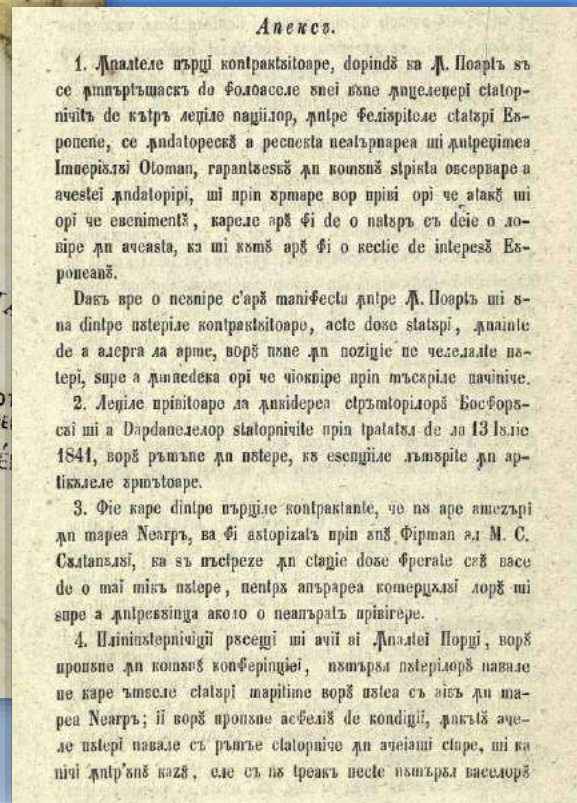
Se remarcă zonele dominate de Imperiul Otoman la Marea Neagră în prima jumătate a secolului XIX. "Valachia și Moldova" sunt prezentate distinct, ca state autonome.

36. Tardieu, Pierre Antoine (1784-1869). Carte du Voyage dans la Russie Méridionale en 1837. În: "Voyage dans la Russie Méridionale : et la Crimée, par la Hongrie, la Valachie et la Moldavie", Anatole de Démidoff. Paris: Editeur Ernest Bourdin, 1853. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Anatole de Démidoff, industriaș și diplomat cu dublă cetățenie franceză și rusă, a finanțat o expediție științifică condusă de inginerul de mine Frédéric Le Play pe teritoriul Imperiului Rus. În călătoria sa, a străbătut și teritoriile românești, fiind preocupat de cartografierea zonelor geografice prin care s-a deplasat.

Se observă: întinderea teritorială a Imperiului Rus, statutul Principatelor Române la mijlocul secolului XIX și rolul jucat de acestea la gurile Dunării, importanța geostrategică a Peninsulei Crimeea în Marea Neagră.

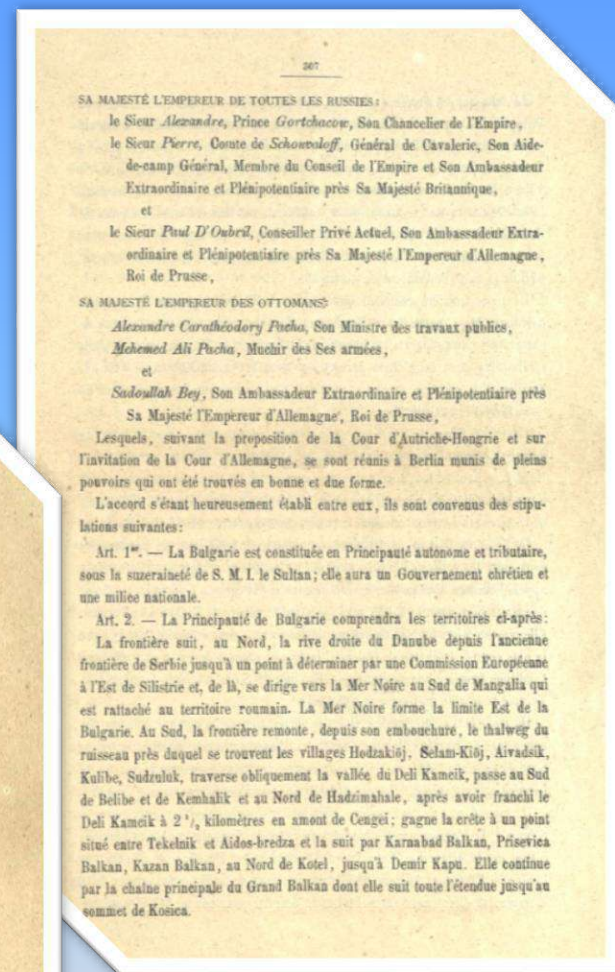
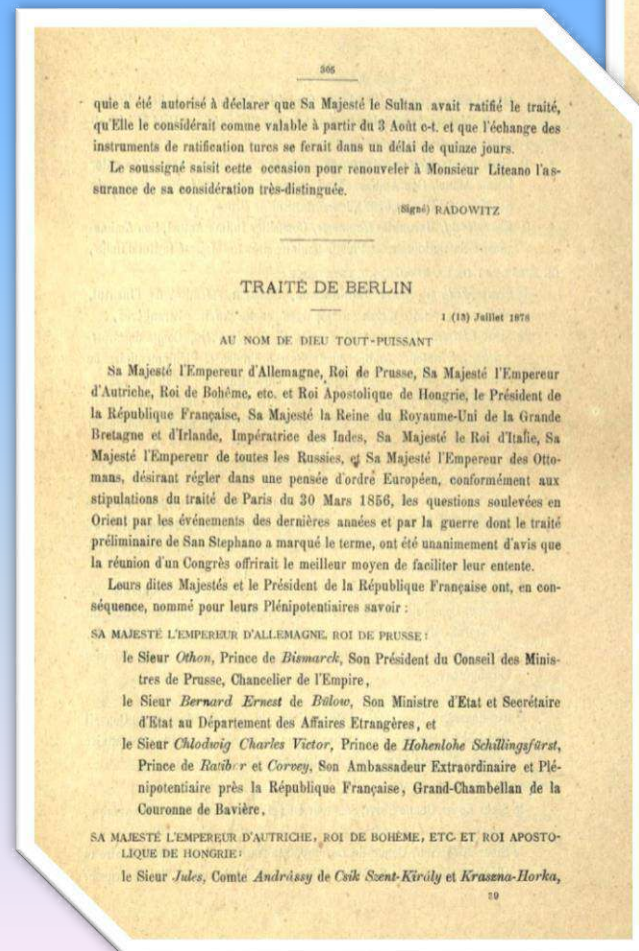
37-39. Russell, John, Întâiul (1792-1878) ; Codrescu, Theodor (trad.) (1819-1894). Protocolul Conferințelor de [la] Viena : relative la chestia Orientului, corespondența diplomatică secretă a Lordului J. Russel, acte importante atingătoare de Principatele Dunărene. Iași: Tipografia Buciumul Român, 1855, p. 172-173. Text tipărit, alfabet chirilic. Cabinetul de Bibliofilie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Lucrarea cuprinde negocierile de la Viena în urma Războiului Crimeii (1853-1856) dintre reprezentanții guvernamentali ai Marilor Puteri Europene, încheiate prin semnarea Tratatul de Pace de la Paris în 1856. Statele implicate în conflictul militar au fost pe de o parte Imperiul Rus, iar de cealaltă parte, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei, Al Doilea Imperiu Francez, Regatul Sardiniei și Imperiul Otoman.

Obiectivul principal al tratativelor a fost stabilirea noului statut teritorial și legislativ internațional al Mării Negre. În urma dezbatelor diplomatice s-a adoptat un consens general prin care era interzisă intrarea navelor militare din partea oricărei puteri navale, iar controlul asupra strâmtorilor Bosfor și Dardanele revenea în continuare Imperiului Otoman. Importanța strategică a Principatelor Române, Moldova și Țara Românească a determinat recunoașterea menținerii statut-quo-ului autonom în raport cu Imperiul Otoman și cu Imperiul Rus.

Participarea României la Războiul Ruso-Turc din 1877-1878 a avut ca deziderat național obținerea independenței și recâștigarea teritoriilor românești istorice aflate sub dominația directă a Imperiului Otoman. La Tratatul de Pace de la Berlin din 1878 au participat marile Puteri Europene: Imperiul German, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei, Imperiul Austro-Ungar, Franța, Italia, care au impus renegocierea și cedarea de teritorii între cele două imperii beligerante, otoman și rus, cu scopul realizării unui nou echilibru în Peninsula Balcanică. Acum s-a recunoscut Independența României, a Serbiei, a Muntenegrului și a noului stat Bulgaria și s-a stabilit revenirea Dobrogei de Nord împreună cu Delta Dunării și Insula Șerpilor din Marea Neagră în componența de drept a României. Cele trei județe străvechi românești din sudul Basarabiei (Cahul, Bolgrad și Ismail) au fost recunoscute și anexate discreționar Imperiului Rus. Textul cuprinde descrierea noilor granițe stabilite între cele două state, România și Bulgaria, fluviul Dunărea constituind parțial o graniță naturală, unde s-au fixat nominal localitățile dintre acestea.

40-41. Traité de Berlin : 1 (13) juillet 1878, p. 305-306. Text tipărit. Fond Kogălniceanu. Arhiva Istorică. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Nr. Carol I

Locuitorilor Dobrogei.

Moarte Tutu Europei, prin tratatul de
Berlin, au unit țara Noastră cu România?

Nr. nu intrăm în puterile voastră țară de
Europa, ca cuceritori, dar o suta și voi, mult
sărge românească s'ar vină pentru dezvoltarea poporului
și a dreptății Române.

Locuitorilor de ori ce naționalitate și religie,
Dobrogea vechia prășină a lui Mureș al bășii
și a lui Ofșan al Mureș, de astăzi face parte
din România. Nr. de acum atârnată dintr-un stat,
unde nu voința arbitrară, ci numai legea dezbătută
și învințită de rațiune, otărește și ocărmuiește.

Lele mai sănute și mai scumpe bunuri ale omului,
viață, onoare și proprietate sunt puse sub scutul
unei constituțiuni pe care nu o rănim nimeni
național străină. Religioșii voștri, familia
voastră, pragul casei voștre vor fi apărați de
legea noastră, și nimeni nu le va putea lovi
fără a fi prinși legiuina pedeapsă.

Locuitorilor musulmani. Dreptatea Românească nu
amărește deosebirea de neam și de religie. Cădute

...născuți, familia voastră, vor fi apărați deopotrivă
ca și a de creștinilor. Afacurile religioase și ale
familiei vor fi pentru voi învințite apăsăm
măștiilor și judecăriilor alor și neamului
și legii voștre. Și creștinii și musulmanii
primim dar cu încredere autoritățile române,
ele vor cu anume încredințare de a pune
capăt dărușilor încredințări prin care ati trecut,
de a vândea rânduiește rebelului și a apăra
persoana, averea și interesele voștre leguine,
în sfârșit de a vă dezvoltă bună stare
morală și materială.

Armata Română care intră în Dobrogea
nu are altă chemare decât de a menține ordinea
și model de disciplină și a crește prășina voastră
viețuire. Salutați dar cu iubire Drapelul Românesc,
care va fi pentru voi drapelul libertății, drapelul
dreptății și al păcii.

În cucerind provincia voastră, pe calea constituțională
va primiți o organizare definitivă, care va ține
seama de trebuințele și de moravurile voștre,
care va aseda pe temelii statornice instituția voastră
cetățenească. Fără atunși autoritățile române
au ca datorie îndatorire de a cerceta și îndestula
trebuințele și dărușurile voștre, de a vă face a cărbii țară
la a cărbii suta de dintr-un suta lăptă și suta voastră.

Ca atunși dărușă a prășinilor Noștri săgețări

pentru voi, a dărușii Noștre de a vă săgețări
voastră, Nr. desființăm dărușă de ori ce naționalitate
pentru anul 1879. De la 1 Ianuarie 1880, ea va
fi înlocuită prin no dărușă banărie mai dreaptă și
mai ușoară pentru agricultori.

Emblema (impozit pe capitalul imobiliar din
orase și sate) impozitul pe venitul imobiliar din
orase, tembelatul impozitul de 3% asupra
lucrului agricultorilor și meșteșugărilor, impozitul
asupra chiriei a căminurilor, cafenelelor, basamurilor,
hanurilor, lăle acestea se vor preschimbă de la 1 Ianuarie
1879 într-o dărușă banărie mai ușoară și mai dreaptă,
iar bebelul impozit pentru scutirea din armată (persoane
civilizate) țara de 2/4 la suta pe vândarea veteșilor,
și țara pe mori se desființază cu totul!

Și dar încredințăm bine cucerirea celui o
Tol. dărușă. În sumele și cu încredințăm lungi,
Nr. luăm astăzi în stăpânire provincia
Dobrogei, cucerind-o și totă țară românească,
și trimetându-ne Domniea Noastră salutare,
vi urăm ca aceasta și să devie pentru aceasta
nouă parte a României începutul unui
viitor de pace și de înflorire, începutul
bunului trai și a înfrățirii între fiii acrișii
țării.

Datu-i a în România și ... încredințăm
gracii 1878 și alți XII alți încredințăm.

Domnitorul Carol I transmite
încrederea sa către întreaga
populație din Dobrogea față de
revenirea teritoriului la România și
de contribuția pe care o va avea
aceasta la dezvoltarea economică
și progresul noului stat
independent.

“Noi Carol I

Locuitorilor Dobrogei

Marele Puteri Europene, prin tratatul din Berlin, au unit țera vóstra cu Romania.

Noi nu intrăm în hotarele vóstre trase de Europa ca cuceritori, Dar o sciți și voi, mult sânge românesc s'a vèrsat pentru Desrobirea popórelor din a Drépta Dunărei.

Locuitorilor de ori ce naționalitate și religiune. Dobrogea vechia posesiune a lui Mircea cel bătrân și a lui Ștefan cel Mare, de astădi face parte din România. Voi de acum atîrnați de un Stat, unde nu voința arbitrară, ci numai legea desbătută și încuvințată de națiune otăresce și ocărmuesce.

Cele mai sante și mai scumpe bunuri ale omenirei, viața, onórea și proprietatea sunt puse sub scutul unei constituțiuni pe care ne o răvnesc multe națiuni străine. Religiunea vóstră, familia vóstră, pragul casei vóstre vor fi apărate de legile nóstre, și nimene nu le va putea lovi fără a și primi legiuita pedépsă.

Locuitorilor musulmani. Dreptatea României nu cunósce deosebire de neam și de religiune. Cerința vóstră, familia vóstră, vor fi apărate de o potrivă ca și a le creștinilor. Afacerile religiunei și ale familiei vor fi pentru voi încuviințate aparărei muftiilor și judecătorilor aleși din neamul și legea vóstră. Și creștini și musulmani primiți dar cu încredere autoritățile române; ele vin cu anume însărcinare de a pune capăt dureróselor încercări prin cari ați trecut, de a vindeca ranele resbelului, de a apèra persóna, averea și interesele vóstre legiuite, în sfîrșit de a vă desvolta buna starea morală și materială.

Armată Romană care intra în Dobrogea nu are altă chiàmare de cât de a menține ordinea și odel de disciplină de a ocroti pacinica vóstre viețuire. Salutați dar cu iubire Drapelul României, care va fi pentru voi Drapelul libertății, Drapelul Dreptăței și al păcei.

Continuare conținutului mesajului oficial adresat de Domnitorul Carol I populației dobrogene după Războiul de Independență din 1877-1878.

In curînd provincia vóstră, pe cale constituțională va primi o organizațiune definitivă, care va ține seamă de trebuințele și de moravurile vóstre, care va aseda pe temelii statornice existența vóstră cetățenescă. Pîna atunci autoritățile române, ori cu antăia îndatorire de a cerceta și îndesula trebuințele și deprinderile vóstre, de a îngriji de bunul vostru traiu, de a vè face a iubi țera la a căria sórtă de acum este lipită și sórtă vóstră.

Ca antăia dovadă a părintescei Nóstre îngrijiri pentru voi, a dorinței Nóstre de a ușura greutățile vóstre, Noi desființăm dijma de ori ce nátură pentru anul 1879. De la 1 Ianuarie 1880, ea va fi înlocuită prin uă dare bănescă mai dreaptă și mai ușere pentru agricultori.

Emleacul (impozit pe capitalul imobiliar din orașe și sate), impozitul pe venitul imobiliar din orașe, temelnatul (impsitul de 3 % asupra lucrului agricultorilor și meșteșugarilor, impositul asupra chiriei a cărciumelor, cafenelelor, bacaniilor, hanurilor, toate acestea se vor preface, de la 1 Ianuar 1879, într'o dare bănescă mai ușore și mai dréptă, iar bedelul (impozit pentru scutirea din armată), darea entizab (tacsă de 2 1/2 la sută pe vendarea vitelor și tacsă pe mori se desființează cu totul.

Și dar invocând bine cuvântarea celui a Tot Puternic, în numele și cu învoirea Europei, Noi luăm astăzi în stăpânire provincia Dobrogei, care redevine țără română, și trimețindu-vă Domnésca Nóstră salutare, vè urăm ca această di să devie pentru acéstă nouă parte a României începutul unui viitor de pace și de înflorire, începutul bunului traiu și a înfrățirii între fiii aceleiași teri.

*Datu-s'a în Bucuresci la Noembrii,
anulă graiu 1878, și allă XIII-lea allă Domniei nóste."*

SHALL
RUSSIAN TREACHERY
WIN THE DAY?

AN APPEAL TO ENGLISHMEN.

With a Diagram showing the advance of Russia
upon Constantinople.

BY
JAMES SAMUELSON,
AUTHOR OF "ROMANIA, PAST AND PRESENT."

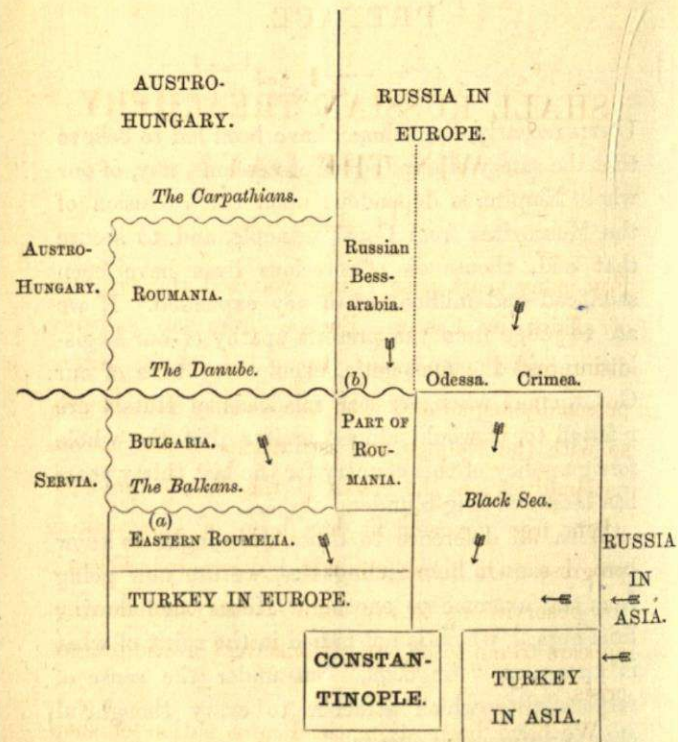
Post Tenebras Lux.

LONDON:
TRÜBNER & CO., LUDGATE HILL.
1886.

[All rights reserved.]

PRICE THREEPENCE.

DIAGRAM SHOWING THE RUSSIAN ADVANCE
UPON CONSTANTINOPLE.

The arrows show the routes by which Russia is closing in upon
Constantinople.

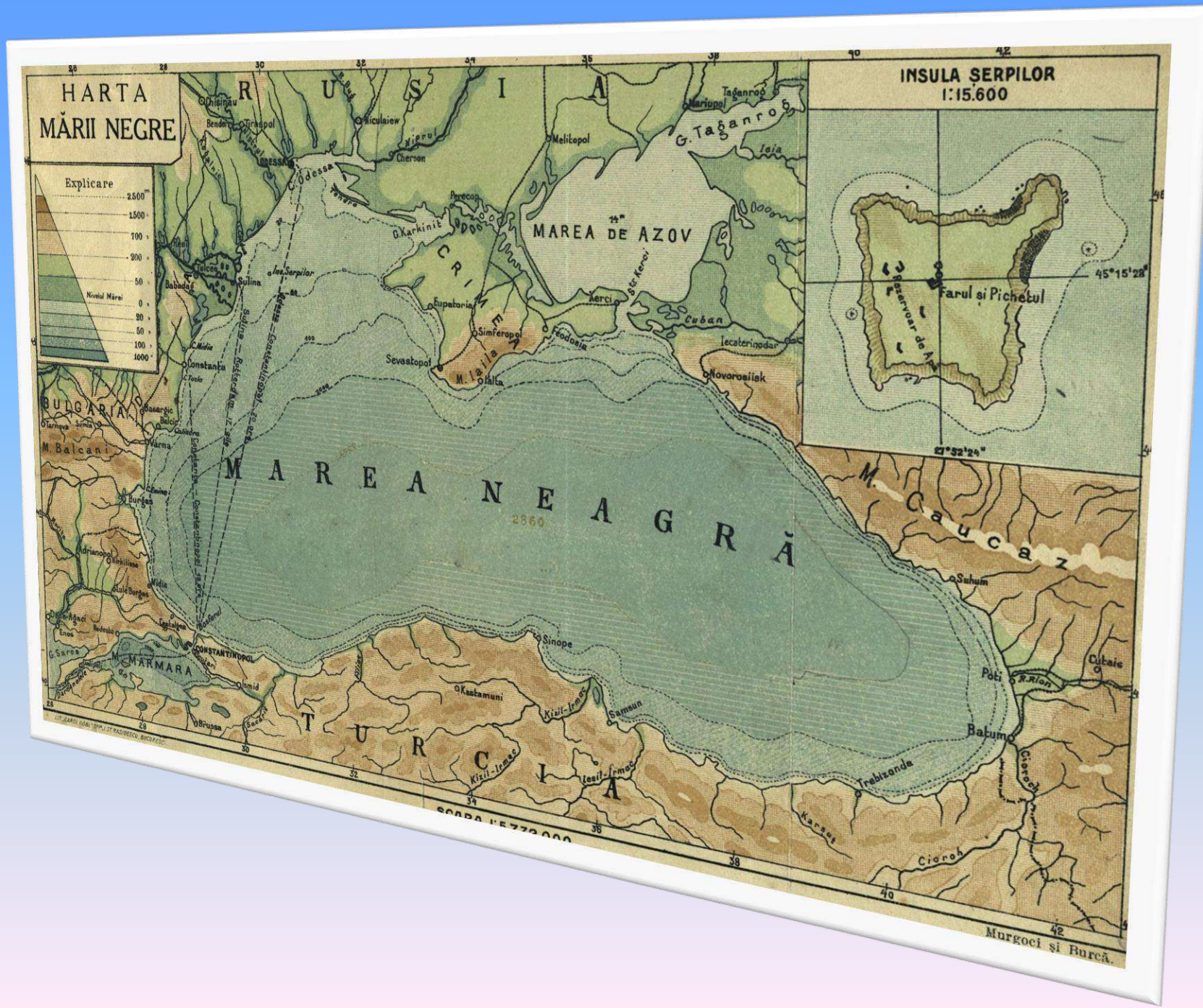
- (a) Where Prince Alexander was kidnapped.
(b) Where he was landed on Russian territory.

45-46. Samuelson, James (1829-1918). Shall Russian Treachery win the Day? London: Trübner & Co, 1886, Anexă - Diagramă. Cabinetul de Bibliofilie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

James Samuelson a fost un important industriaș englez cu preocupări în studierea istoriei Balcanilor.

Diagrama evidențiază raportul forțelor dintre cele trei mari imperii, rus, austro-ungar și otoman în zona Peninsulei Balcanice, a României și a Mării Negre în a doua jumătate a secolului XIX, unde influența și tendințele expansionist-teritoriale ale Rusiei Țariste devin tot mai agresive.

47. Munteanu-Murgoci, Gheorghe (1872-1925); Popa-Burcă, Ioan (1875-1937). Harta Mării Negre și Insula Șerpilor. București: Litografia Carol Göbl, [1902]. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

SERVICE MARITIME ROUMAIN

HORAIRE

des paquebots-poste, à grande vitesse, ligne orientale, depuis le 14 Juillet 1908, jusqu'au 13 Septembre 1908. Dates nouveau style
Sous réserve de modifications sans préavis

DURÉE DU VOYAGE:

Londres-Mien-Constantza, via Hambourg	62	heures
Londres-Paris-Mien-Constantza, via Maastricht	67	"
Paris-Mien-Constantza	49 1/4	"
Mien-Constantza	56 1/4	"
Budapest-Constantza	52	"
Berlino-Berlin	5	"
Hambourg-Berlin	37 1/4	"
Berlin-Mien	13	"
Berlin-Bucarest, via Italy	35	"
Berlin-Constantza, via Italy	37 1/4	"
Bucarest-Constantza	4	"
Constantza-Constantinople	12	"
Constantinople-Smyrne	18	"
Smyrne-Alexandrie	34	"
Constantinople-La Pirée	22	"
La Pirée-Alexandrie	32	"
Alexandrie-Le Caire	5	"

LA FLOTTE RAPIDE

SERVICE MARITIME ROUMAIN. Vapeurs à deux hélices
Dacia 3422 tonnes
Impératrice Traian . . . 3365 "
Romanie 3192 "
Regina Carol I 3300 "
Princesse Maria 1600 "

DIRECTION du SERVICE MARITIME ROUMAIN
à BUCAREST, Strada Regulatoare No. 5
Adressa telegraphique: S.M.R. - BUCAREST

AGENCES:

- Constantza: Adm. M. Soc. Constantza.
- Constantinople: Quai Galata. Adm. M. Seymery Constantinople.
- Smyrne: Monsieur W. F. van der Zee. Adm. M. Van derzee, Smyrne.
- Pirée: Messieurs Rango Sosa & Co. Adm. M. Rango, Le Pirée.
- Alexandrie: Messieurs Wm. H. Miller & Co., Rue Sévastos M. Adm. M. Miller, Alexandria (Egypte).
- Bardas: Messieurs Th. Xenopoulos. Adm. M. Xenopoulos, Bardas.

CORRESPONDANTS:

- Mélin: Monsieur Mihailo Simionides. Adm. M. Simionides, Mélin.

VAPEURS	CONSTANTZA	Constantinople	Smyrne	Alexandrie	Smyrne	Constantinople	CONSTANTZA
	DÉPART 11.30 p. m.	ARRIVÉE 10.00 p. m.	DÉPART 1.00 p. m.	ARRIVÉE 7.00 p. m.	DÉPART 8.00 p. m.	ARRIVÉE 6.00 p. m.	ARRIVÉE 10.00 p. m.
Impératrice Traian	—	—	—	—	—	—	Mardi 14 Juillet
Princesse Maria	—	—	—	—	—	—	Mardi 14 "
Romanie	—	—	—	14 Juillet	12 Juillet	19 Juillet	Mardi 21 "
Princesse Maria	Judi 16 Juillet	Vendredi 17 Juillet	—	—	—	—	Mardi 18 "
Princesse Maria	Judi 19 "	Lundi 20 "	—	—	—	—	Mardi 25 "
Dacia	Judi 23 "	Vendredi 24 "	25 Juillet	26 Juillet	29 Juillet	31 Juillet	7 Août
Princesse Maria	Dimanche 26 "	Lundi 27 "	—	—	—	—	Mardi 28 Juillet
Princesse Maria	Judi 30 "	Vendredi 31 "	—	—	—	—	Mardi 1 Août
Princesse Maria	Dimanche 2 Août	Lundi 3 Août	—	—	—	—	Mardi 8 "
Romanie	Judi 6 "	Vendredi 7 "	8 Août	9 Août	11 Août	14 Août	16 Août
Princesse Maria	Dimanche 9 "	Lundi 10 "	—	—	—	—	Mardi 11 "
Dacia	Judi 13 "	Vendredi 14 "	—	—	—	—	Mardi 15 "
Princesse Maria	Dimanche 16 "	Lundi 17 "	—	—	—	—	Mardi 22 "
Impératrice Traian	Judi 20 "	Vendredi 21 "	22 Août	23 Août	25 Août	28 Août	30 Août
Princesse Maria	Dimanche 23 "	Lundi 24 "	—	—	—	—	Mardi 25 Août
Dacia	Judi 27 "	Vendredi 28 "	—	—	—	—	Mardi 29 "
Princesse Maria	Dimanche 30 "	Lundi 31 "	—	—	—	—	Mardi 5 Sept.
Dacia	Judi 3 Sept.	Vendredi 4 Sept.	5 Sept.	6 Sept.	8 Sept.	11 Sept.	13 Sept.
Princesse Maria	Dimanche 6 "	Lundi 7 "	—	—	—	—	Mardi 8 "
Impératrice Traian	Judi 10 "	Vendredi 11 "	—	—	—	—	Mardi 12 "
Princesse Maria	Dimanche 13 "	Lundi 14 "	—	—	—	—	Mardi 19 "

La ligne à Alexandrie est desservie par les vapeurs dont le nom est écrit en caractères rouges.
Les départs de Smyrne pour Constantinople sont calculés dans la supposition que les vapeurs roumains ne paieront aucune quarantaine à Constantinople (peu Smyrne).
Si les autorités sanitaires ottomanes établissent une quarantaine quelconque contre les passagers d'Alexandrie, les vapeurs venant de ce port s'arrêteront à Constantinople (peu Smyrne) pour y paier la quarantaine imposée, et quitteront Smyrne pour Constantinople. Lundi à 6 heures p. m., dans le cas que la quarantaine sera de six jours, Mardi à 6 heures p. m. dans le cas d'une quarantaine de deux jours et Mercredi à 6 heures p. m. dans le cas d'une quarantaine de 3 jours; dans ce cas, les vapeurs arriveront à Constantinople le lendemain après leur départ de Smyrne, c'est-à-dire Mardi à 3 heures p. m. ou Mercredi à deux heures p. m. ou Jeudi à 3 heures p. m. Les départs de ces vapeurs de Constantinople pour Constantinople sont calculés dans la supposition que les vapeurs roumains ne paieront aucune quarantaine à Constantinople, tandis que les vapeurs qu'ils auront de Constantinople à Constantinople, les vapeurs roumains, c'est-à-dire, seront effectués dans ce cas par les vapeurs roumains.

La communication la plus rapide et la moins coûteuse entre l'Occident et l'Orient est VOIE de CONSTANTZA par les paquebots-poste à deux hélices du SERVICE MARITIME ROUMAIN.
Les billets de voyage sont délivrés par les agences du S. M. R. et par les diverses Stations des chemins de fer tant Roumains qu'étrangers.
Billets aller-retour à grande réduction de prix tant sur les chemins de fer Roumains que sur les parcours maritimes.
Les vapeurs du Service Maritime Roumain, les plus rapides dans la Mer Noire, sont pourvus avec tout le confort moderne, lampes électriques, cabioles, télégraphie sans fil etc., etc.
Cabines de luxe et cabines spéciales pour familles.
Ravitaillement de premier ordre. Médicins et infirmiers à bord.
Correspondance à Constantinople avec les trains Ottomans et Ottomano-Européens, Berlin-Bucarest et avec les trains rapides pour la Roumanie et l'étranger.
Correspondance à Alexandrie avec les trains rapides vers le Caire.

47. Service Maritime Roumain (SMR) (1895-1945). Horaire : des paquebots-poste [...]. București: Stabilimentul Grafic Albert Baer, 1908. Afiș. Fond Saint-Georges. Arhiva Istorică. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Serviciul Maritim Român a fost prima instituție română de navigație civilă maritimă. Afișul prezintă traseele vapoarelor românești din Marea Neagră spre Marea Mediterană și Oceanul Atlantic, precum și legăturile cu căile de transport și comunicație terestre dintre portul Constanța și principalele capitale europene, până la Londra și Liverpool, la începutul secolului XX.

49. Mayer, Rudolf. Harta Europei pe Naționalități. München, București: 1918. Anexa nr. 2. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Delegația română care a participat la negocierile pentru încheierea Tratatelor de Pace de la Paris din 1919, a folosit această hartă în scop documentar. Se distinge cu claritate, pe culori, proporționalitatea naționalităților europene și teritoriile locuite de acestea la sfârșitul Primului Război Mondial, inclusiv ponderea naționalităților din bazinul Mării Negre.

50. Popa-Burcă, Ioan (1875-1937). Europa politică. Hartă în : "Atlas Geografic: pentru uzul școlilor secundare". București: Socec & Co, 1922, h. 11. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

51. Carte de L'Europe : supplément à L'illustration. Paris: 7 mai 1925. Anexă. Cabinetul de Cartografie. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Cotidianul francez L'illustration (1843-1944) a fost un important periodic parizian, axat pe relatarea principalelor evenimente politice și mondene interne și internaționale, cu o grafică deosebită, folosind la început tehnica litografiei, iar în secolul XX, reproducerea fotografică.

COMMISSION D'ORGANISATION

RÉSOLUTIONS

DE LA

Ière CONFERENCE BALKANIQUE

BUCAREST

22—29 OCTOBRE

1932

C. 11884/686/902

10

b) Que les artères reliant les capitales et celles-ci avec le grand réseau touristique de l'Europe Centrale puissent constituer à l'avenir des autostrades.

III. Pour les communications maritimes.

a) Que les Etats balkaniques s'engagent à assurer aux navires balkaniques un traitement égal à celui de leurs propres navires, en ce qui concerne le libre passage des eaux et la complète jouissance des commodités dans les ports;

b) Que les Etats balkaniques s'engagent à accorder des facilités douanières aux marchandises transportées par des bateaux balkaniques, chargées dans un port balkanique et à destination d'un pays balkanique;

c) Que les Etats balkaniques facilitent et encouragent les ententes entre leurs entreprises maritimes respectives, afin d'établir des itinéraires qui se complètent;

d) Que la ligne Mer Adriatique-Mer Egée-Mer Noire soit desservie par des bateaux des six pays balkaniques;

h) Qu'une entente et une collaboration étroites soient obtenues entre les administrations des ports balkaniques, afin de maintenir et de sauvegarder la situation de ces ports, pour ce qui touche les relations commerciales entre l'Europe et l'Orient.

IV. Pour les Communications aériennes.

a) Que les lignes aériennes interbalkaniques soient exploitées par des sociétés à capitaux interbalkaniques;

b) Que les services aériens des pays balkaniques se communiquent les projets d'aéroports, ainsi que les données météorologiques nécessaires à travers les Balkans.

V. Pour les communications postales.

a) Qu'une Union Postale Interbalkanique soit conclue, instituant des tarifs entre les pays des Balkans égaux aux tarifs intérieurs eux-mêmes, sur la base du projet adopté par la Commission (1);

(1) Considérant qu'une Union Postale Interbalkanique contribuerait puissamment au rapprochement des peuples des Balkans, la Ière Conférence a approuvé le projet de convention ci-après.

52-53. Commision D'Organisation Conférence Balkanique. Résolutions de la I-ème Conférence Balkanique. În: "Documents de la III-ème Conférence Balkanique", nr. 2. București: 22-29 octombrie 1932. Text tipărit. Fond Saint-Georges. Arhiva Istorică. Serviciul Colecții Speciale. Biblioteca Națională a României

Conferințele Balcanice din perioada interbelică (1930-1933) au avut rolul de a consolida și dezvolta relațiile economice, comerciale și de comunicații între cele 6 state balcanice: Albania, Iugoslavia, Bulgaria, Grecia, România și Turcia. În document se precizează importanța liniei maritime de transport Marea Neagră - Marea Egee - Marea Adriatică.

EUROPA
HARTA FIZICĂ ȘI POLITICĂ
CU NOILE LIMITE DE STATE
 ÎNTOCMITĂ ȘI EXECUTATĂ
 DE
M. D. MOLDOVEANU
 PROFESOR - CARTOGRAF
 SCALA 1:800.000
 1934

LEGENDA
 * ORAȘE CAPITALE DE STATE
 ○ ORAȘE MARI
 ○ LOCALITĂȚI PRINCIPALE
 — GOSOLE ȘI CĂMINATE PRINCIPALE
 — LIMITE DE STATE

EUROPA
HARTA FIZICĂ ȘI POLITICĂ
CU NOILE LIMITE DE STATE
 ÎNTOCMITĂ ȘI EXECUTATĂ
 DE
M. D. MOLDOVEANU
 PROFESOR - CARTOGRAF
 SCALA 1:800.000
 1934

LEGENDA
 * ORAȘE CAPITALE DE STATE
 ○ ORAȘE MARI
 ○ LOCALITĂȚI PRINCIPALE
 — GOSOLE ȘI CĂI FERATE PRINCIPALE
 — LIMITE DE STATE

Prezentarea a fost realizată pe baza imaginilor din documentele de colecții speciale ale Bibliotecii Naționale a României aflate în cabinetele de Cartografie, Bibliofilie și Arhiva Istorică.

Prelucrare grafică a imaginilor și crearea afișului expoziției:
Constantin Popovici, grafician

Tehnoredactare și concepție grafică:
Mihaela Manolache, bibliotecar

Colaboratori:
Mirela Niculae-Grigore, Arhiva Istorică

Coordonator:
Olimpia Vulcu, bibliotecar

Serviciul Colecții Speciale
Biblioteca Națională a României